

lixē admodum dissectionis profectores contendunt: his quidem id in sinistrum thoracis latus collocatum inuentibus, illis autem in medio, quod ad dextrum ac sinistrum attinet: alijs uero non ad hanc tantum positionis differentiam cor in medio esse placuit, uerum & secundum thoracis anteriora & posteriora, deinde superiora & inferiora, alijs rursus hanc omnia quidem toti cordis mole, alijs autem duntaxat basi ascribentibus. Quod autem in praesentia thoracem omnes appellant quicquid costis & pectoris ossis, & duodecim thoracis uertebribus intercluditur, manifestum esse arbitror: quum alioquin si uniuersus corporis truncus cum Aristotele ipsis thorax appellaretur, plurimum in situ cordis enarrando aberrarent, quamuis alioquin ad ueram sit descriptionem non admodum accedant. Quandoquidem brutis animalibus quibus pectoris os hominē longius obtrigit, non basis solum, sed & cordis propemodum mucro in medio, quod ad dextrum & sinistrum spectat, continetur. Deinceps secundum dorsi longitudinem basis uicinior longē est primae thoracis uertebre, quam mucro ipsi duodecimae. Insuper magis ab elatiori pectoris ossis sede cordis basis remouetur, quam mucro a pectoris ossis cartilagine gladij modo in aciem cessante, adeo ut hac dimensione, quam in longitudinem metimur, uniuersum cor mediam sedem nullis animalibus exacte occupet. Quod ad anteriora posterioraque attinet, omnibus animantibus cordis basis in medio eius thoracis sedis quam sibi uendicat, collocatur. Mucro autem in anteriora magis exporrigitur, non tamen pariter omnibus. Ceterum hominis cor sua basi, quae ipsius dignissima nobilissimaque pars, quum ualorum origo sit, censetur: exacte, ut in reliquis animantibus, dextrae sinistraeque sedis medium obtinet: atque quod ad anteriora posteriora que spectat, pariter sese habet, tantum enim a pectoris distat osse, quantum a uertebRARUM corporibus abscedit. In thoracis autem longitudine, quae posteriori sede duodecim constituitur uertebribus, quinta uertebrae corpus respicit, quae ex tribus totius thoracis dorsi longitudinis partibus primae humilior sedes & secundae elatior existit. In anteriori uero thoracis sede, quae pectoris ossis longitudine terminatur, ad amissimam mediam sedem exigit, tantundem a iugulo remota, quantum ab ea ossis pectoris sede, cui septum inferitur. Atque hic tutissimus, & plurimum ab ijs quae foris incidere queunt, remotus, basis locus est: a quo reliquum cordis corpus sensim in anteriora, & in sinistrum latus eousque exporrigitur, ut mucronis posterior pars magis ad pectus atque antrosum quam ipsum basis centrū uergat, & dextra quoque mucronis pars in sinistrum magis ipso basis centro protensa, medium pectoris ossis in sinistrum excedat, ipsumque mucronis centrum sextae & septimae costarum sinistri lateris cartilagine respiciat, quae pectoris ossi coarctantur. Praesentibus terminis quibus cordis situs comprehenditur, illius quoque magnitudo innotescit: quae sanē hominī, ut & cerebrum ac iecur, quam ceteris animantibus est grandior. Neque id solum hominī priuatiū euenit, uerum & illi quoque cor septi transversae neruosa parti in laevo latere, cui cordis inuolucrum magno spacio adnascitur, quam proximē accedit: secus longē quam canibus & simijs, quibus cor magno interuallo a septo remouetur.

Cordis magnitudo.

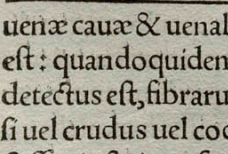
DE CORDIS SUBSTANTIA. Caput X.

CORDIS substantia quoad fieri licuit, illis potissimum figuris delineatur, quae id quod uis pacto dissectum referunt, ut septima, et quatuor illi proximē sequentes.

Cordis caro.

Cordis fibrae.

RAE CIPVA cordis substantia carne constat, musculorum carne paulo minus rubra, uerum duritia, spissitudine, & fibrarum quo intertextur genere plurimum ab illa uariante. Cordis enim caro longē durior existit, & spissior, iniurijsque ferendis pertinacior, & demum uario robustissimarum fibrarum genere donata. quum interim unius musculorum sedis caro unicam ferē speciem, eamque sparsim satis disseminatā duntaxat fortiat. Porro species fibrarum, quae cordis carne continentur (nō enim de membranarum uenae cauae & uenalis arteriae orificiorum fibris agimus) haud aequae ac musculorum conspicua est: quandoquidem nullum prorsus inuenias musculum, qui uel citra dissectionem ilico atque detectus est, fibrarum suarum differentiam non accuratē ostendat: & adhuc multo accuratius, si uel crudus uel coctus unguibus, aut cultro discerpatur. at cordis quidem caro fibris compactissimis, & inter se plurimum differentibus oppleta uisitur: quae uero earundem situs differentiarumque sit ratio, coniectura potius quam sectione assequimur. Quouis enim modo cordis carnem aut elixam aut crudam rectis uel obliquis uel transversis sectionibus aggrediaris, uel utcumque lubet eandem unguibus dilaceres, uix unquam cordis notatu dignam portionem secundum unum

unum fibrarum genus diuelli posse obseruabis, ac omnē carnis partem diuersis multiplicibusque (sed potissimum transversis) fibris abundare astrues: non enim in corde, ut sanē in stomacho, uentriculo, intestinis, & ipso etiam utero, & ambabus uescis sectionis beneficio fibrarum situm adinuenire integrum est. Quancū interim triplex fibrarum genus a Natura ipsi largitū esse, nō possumus ire incipias, quum ob uarium & rarum quem in illo uidemus fibrarum implexum, & nullum simplicem earundem ductum: tum etiam propter manifestam ac uehementem cordis functionem, quae fibrarum potissimum, ut statim dicturi sumus, auxilio perficiuntur. Ceterum & si ratio sortassis suaderet rectas fibras quibus attrahēdi facultas tribuitur intimas, & deinde his obliquis, quae in alijs organis naturali motu agentibus retentioni praesse creduntur, positas esse, & extimam sedem transversas ac orbiculares, quae expellunt, obtinere, non tamen cordis fibrarum situm ascribemus, quum sectio ipsa triplex hoc fibrarum genus inuicem commiseri ostendat, & nunc rectas, nunc obliquis, nunc transversas, & rursus rectas & obliquis & transversas quodammodo commonestret, quasi tres priores differentiae singulis uentriculis peculiariter essent, posteriores uero toti cordi ambobusque uentriculis simul dedicarentur. Appello autem in corde rectas fibras, quas in eo perquam elixato ex ipsius basi ad mucronis usque ipsius centrum deduci, tam per cordis uentriculorum septum, quam reliquā sedem conspiciamus: transversas autem, quae orbiculatim cor uentriculosque ambiunt: obliquis uero, quae quidem orbiculatim cor uentriculosque ambiunt, at oblique secundum cordis longitudinem procedunt. Suntque hae in duplici differentia. Aliquae etenim in dextro cordis latere basi sunt uiciniores, in sinistro ipsi mucroni: aliae autem in dextro latere mucronem magis respiciunt, in laevo basim. Atque his sanē fibris pro cordis mole, si eam scilicet ad musculum conferas, perquam numerosis, & carne has continente amplexanteque, potissima cordis substantia constituitur, cui eadem cum musculorum uentrium substantia accedit compositio. Vt enim in musculis fibrae ne rumpantur, carnem undique habent circumpositam: sic & cordis fibrae peculiari ipsis carne continentur, fulciunturque. Quae porro per uniuersum cor fibrarum & carnis simul sit crassities, tunc demum opportunē explicabitur, ubi cordis uentriculos oratione complexi fuerimus. In praesentia autem suffecerit, carnis fibrarumque cordis usum, quaeque adhuc ad cordis substantiam spectant, adijcere: ac innuere, cordis carnem in mucrone quam in basi spissiore solidioremque apparere. Non ob hoc profectō (ut Galenus arbitratur) ne hic cor in suis contractionibus pectoris os accedēs facilius lederetur: uerū quod ea cordis pars tenuis sit, & quod ad ea fibrarum rectarum concursus perficitur, qui carnē mucronis, & si ab alia nō differat, compactiorē commonestrat, ad eū prorsus modū quo solidiorem carnem in musculi capite, aut tendinis principio uidemus, quam in musculi uentris medio, ubi fibrae nō adeo atque in illis locis compactae, ab inuicem magis dirimuntur. Carnis itaque cordis non postremus usus cum musculorum carnis usu in fibrarum firmatione correspondet. Quod uero propria peculiarique ipsius secundum iustitiam temperie ad praecipuas cordis functiones, quae in sanguinis gratia pulmonis emutatio ne, & uitali spiritu conficiendo potissimum consistunt, opituletur, imō primarius harum functionum autor sit, ex aliorum uiscerum substantia ratiocinamur. Ceterum cordis fibrae alteri functioni subseruiunt, quae cor tantisper dum uiuit animal, & dilatatur & contrahitur, & aliquandiu inter contractionem dilatationemque quiescit. Dein quemadmodum cordis fibrae cum musculorum fibris nonnulla consequuntur communia, sic etiam ut & illae motui famulantur, sed prorsus diuerso. Musculorum enim motus arbitrius est, cordis uero naturalis, ac absque lassitudine inescrutabili rerum Opificis industria indefessus, arbitrioque nostro minime subditus, neque ex cerebri neruis, ut musculorum motus, ulla ex parte dependens. Porro cordis dilatationem, quae mucronis ipsius ad basis centrum est attractio, & omnium laterum cordis distentio, recte efficiunt fibrae, mucronem uersus basim contrahentes. Quod sanē ita perficitur, ac si uimineo circulo orbiculatim eademque serie complurimas iuncorum scirporum uerades connecteres, & capitibus illorum simul collectis, uelut pyramidem quandam efformares, ac demum funiculum ex mucronis medio per circuli centrū dimitteres, quo deorsum tracto, pyramis breuior, intusque multo capacior redderetur. Hinc siquidem cordis dilatationem condiscere quam optime liceret: quippe uimen quodammodo cordis basi responderet, iuncorum autem collectio cordis mucroni: deinde iunci ipsi & funiculus ille rectis fibris congruerent. iunci quidem illis responderent fibris, qui in cordis lateribus & anterioribus et posterioribus consistunt: funiculus autem illis conferretur fibris, quae in cordis carneo septo inter duos sinus posito frequentissimae habentur. quanquam quod omnimodam cum rectarum fibrarum motu similitudinem obtineret, nihil coningere possumus. Transuersarum autem seu circularium fibrarum actionem ad aliquid referre, est quam facillimum. hae enim cordis contractioni imprimis praesunt, quae mucronis

Carnis corporis usus.

Fibrarum usus.

Fig. H. H. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.